

Případová studie užití netkané textilie Evolon na čtyřech malířských dílech ze sbírky Muzea hlavního města Prahy

A Case Study of the Use of Evolon Nonwoven Fabric on Four Paintings
from the Collection of the Museum of the City of Prague

Jiří Pečinka

Klíčová slova: Evolon | netkaná textilie | restaurování | závěsný obraz
Keywords: Evolon | nonwoven fabric | restoration | easel painting

V oblasti restaurování malířských děl se netkaná textilie Evolon stává nedílnou součástí restaurátorova arzenálu. Jedná se o směs polyamidových a polyesterových vláken, která jsou zpracována do mikrofilament, čímž vzniká materiál s vysokou absorpční schopností. Právě pro svou schopnost absorbovat celou škálu rozpouštědel a jejich směsí, stejně tak vodných roztoků, je její využití ceněno, a to především při potřebě minimalizovat či naprosto omezit mechanické působení na citlivé malířské vrstvy. Taktéž je snížena potřeba užitého rozpouštědla a z důvodů snížení toxických výparů, oproti čištění děl klasickým vatovým smotkem, je taktéž zlepšena hygiena pracovního prostředí restaurátora.

Proto je představena případová studie na čtyřech malířských dílech na různých podložkách s různými záměry a okolnostmi užití Evolonu.

Obr. 1 Aplikace textilie Evolon s čistícím roztokem.
Autor neznámý. *Madona s Jezulátkem* [olej na plátně]. Inv. č. MVR00645. Praha: MHMP. Foto: Jiří Pečinka

V prvním případě byla řešena problematika špatně odstranitelných přemaleb a povrchových nečistot na obraze „*Madona s dítětem*“ od neznámého autora z 18. století. Byla vynaložena snaha minimalizovat mechanické namáhání vatovým smotkem, stejně tak snaha dosáhnout co nejnižších možných koncentrací užitých čistících roztoků.

V druhém případě byla restaurována polychromovaná dřevěná socha „*Mrtvé tělo Páně*“ od Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa (kolem roku 1720). Socha byla během předchozích zásahů silně tmelena tónovaným vosko-pryskyřičným tmelem, který výrazně přesahoval přes originální dochovanou polychromii. Proto byla řešena otázka efektivnější redukce těchto tmelů tak, aby byl čas vystavení restaurátora rozpouštědlům co nejnižší.

Ve třetím případě byly redukovány nečistoty a silná laková vrstva na citlivé temperové malbě na papírové podložce. Obchodní štít neznámého pražského řeznictví se stříbrným českým lvem z poloviny 19. století byl v průběhu času několikrát upravován a rozsáhle přemalován. V tomto případě byla textilie využita za účelem maximálního omezení jakéhokoli mechanického namáhání při čištění.

V posledním případě byla akvarelová/kvašová malba na silnější papírové podložce při okrajích znečištěna silnými nánosy blíže nespecifikované pryskyřice. Jakékoli mechanické zkoušky odstranění i za přítomnosti rozpouštědla vedly k mechanickému poškození papírové podložky, proto byly nánosy postupně redukovány za pomoci netkané textilie Evolon.

Obr. 2 Po sejmutí textilie Evolon se směsí rozpouštědel.
Autor neznámý. *Znak cechu řezníků* [tempera na papíře nalepeném na desce]. Inv. č. H178200. Praha: MHMP. Foto: Jiří Pečinka

Obr. 3 Proces snímání silných tmelů s textilií Evolon.
BROKOFF, Ferdinand Maxmilián. *Kristus v hrobě* [polychromie na dřevě]. Inv. č. H012392. Praha: MHMP. Foto: Jiří Pečinka

Obr. 4 Proces snímání nánosů z papírové podložky textilií Evolon. FUKSA J., ŠVÁCHA V. *List pamětní 40letého panování císaře Františka Josefa I.* [akvarel, kvaš na papíře]. Inv. č. H038905. Praha: MHMP. Foto: Jiří Pečinka

